Από την κανονικοποίηση του ακροδεξιού λόγου στον εκφασισμό της Ελληνικής κοινωνίας;

Ως συντακτική επιτροπή του Jacobin Greece αποφασίσαμε έναντι πολιτικού σχολίου για την μαζική είσοδο της ακροδεξιάς στο ελληνικό κοινοβούλιο να προτείνουμε στους αναγνώστες του περιοδικού ένα σχετικό βιβλίο, *Η Κανονικοποιήση του Ακροδεξιού Λόγου στην Ελλάδα - Φύλο, ΜΜΕ, Ένοπλες Δυνάμεις, Εκκλησία* και ένα σχετικό ντοκιμαντέρ, *Σε μια στιγμή κινδύνου*. Στο πρώτο έχουν την επιστημονική επιμέλεια η Ρόζα Βασιλάκη και ο Γιώργος Σουβλής και το δεύτερο έχει γίνει από την δημοσιογραφική ομάδα του Alterthess. Και τα δυο αυτά εγχειρήματα έχουν παρουσιαστεί από κοινού κατά τα δυο τελευταία χρόνια σε διαφορετικά μέρη της Ελλάδας αλλά και εκτός αυτής: Βόλος, Θεσσαλονική, Βερολίνο και ως στόχο έχουν να συζητήσουν την άνοδο της ακροδεξιάς στην Ελλάδα με την υπόθεση εργασίας ότι η δικαστική καταδίκη της Χρυσής Αυγής δεν σήμανε το τέλος του φαινομένου αλλά μια μάχη από τις πολλές που δόθηκαν για την καταπολέμησή του. Όσο τα κοινωνικά αίτια που γεννούν φαινόμενα σαν αυτό συνεχίζουν να υφίστανται, οι αντιφασιστικές δυνάμεις δεν μπορούν παρά να είναι σε κατάσταση κοινωνικής και πολιτικής εγρήγορσης.

Την ψηφιακή μορφή του βιβλίου θα την βρείτε εδώ:
https://rosalux.gr/publication/i-kanonikopoiisi-tou-akrodexiou-logou-stin-ellada/

και το ντοκιμαντέρ μπορείτε να το δείτε εδώ:
https://www.youtube.com/watch?v=oYdWJxzS-XM&t=232s

Λίγα λόγια για το ντοκιμαντέρ, *Σε μια στιγμή κινδύνου*:

Ο τρόπος που θυμόμαστε την Ιστορία καθορίζεται από την πλευρά που τη ζήσαμε. Το προσφυγικό στην Ελλάδα, όπως και η «μάχη» για το όνομα της Μακεδονίας, υπήρξαν σημεία καμπής για μια κοινωνία που ταλαντεύεται ανάμεσα στον εκφασισμό της και την αλληλεγγύη.

Η δημοσιογραφική ομάδα του ανεξάρτητου μέσου ενημέρωσης της Θεσσαλονίκης, Alterthess, ξεκίνησε τη δημιουργία αυτής της ταινίας το 2018, «σε μια στιγμή κινδύνου». Μια περίοδο που στη Θεσσαλονίκη, αλλά και σε άλλες πόλεις της χώρας, η φασιστική ρητορική και τα «τείχη» για τους πρόσφυγες και τις μετανάστριες μεγάλωναν όλο και πιο πολύ.

Οι ρατσιστικές ιαχές με αφορμή την διαμονή προσφύγων και μεταναστ(ρι)ών ηχούσαν δυνατά. Το

«Μακεδονικό» ήρθε να απλώσει ακόμη περισσότερο σκοτάδι στη δημόσια σφαίρα σε καθημερινή βάση.

Εθνικιστικά συλλαλητήρια, επιθέσεις σε μνημεία, στέκια και ανθρώπους, μαζί με μια ολοένα διευρυνόμενη νομιμοποίηση ενός μισαλλόδοξου λόγου, δημιουργούσαν μια συνθήκη πνιγηρή.

Η ταινία επιχειρεί να αναδείξει το νήμα του υπόγειου αυτού «πολέμου» και της διάχυσης της ρητορικής του μίσους προς τον Άλλον, τον ξένο, τον γείτονα, τον πρόσφυγα, τον διαφορετικό, στο πρόσφατο παρελθόν.

Το ντοκιμαντέρ ξεκινά στον απόηχο της φασιστικής δράσης της Χρυσής Αυγής και της έλευσης ενός μεγάλου προσφυγικού ρεύματος στα νησιά της χώρας. Παρά τη δίωξη και την καταδίκη της, η ναζιστική οργάνωση είχε αφήσει ήδη κατακάθια στην ελληνική κοινωνία, η οποία μέσα σε μια διαρκή οικονομική κρίση αλλά και μέσα από έναν σταδιακά οξυνόμενο θεσμοποιημένο ρατσισμό έψαχνε να βρει νέους εσωτερικούς και εξωτερικούς εχθρούς.

Η ταινία αποτελεί μια προσπάθεια σύνδεσης των γεγονότων, μέσα από τα μάτια της αλληλεγγύης. Μιλούν άνθρωποι που βίωσαν έντονα την περίοδο αυτή, ενώ ταξιδεύει σε πολλά μέρη της χώρας επιχειρώντας να καταγράψει την γενίκευση του φαινομένου του εκφασισμού αλλά και τον τρόπο που βιώνεται από διαφορετικά μέλη της κάθε τοπικής κοινωνίας. Παράλληλα, ερευνά το πώς οι κρατικές πολιτικές ενισχύουν το κλίμα του φόβου, της βίας και του ρατσισμού, αντί να προστατεύουν τους φτωχούς και αδύναμους. Οι πολλαπλές αφηγήσεις βοηθούν στον εντοπισμό των τρόπων διεξόδου από αυτή την κατάσταση, μέσω του αγώνα για μια κοινωνία που η αλληλεγγύη θα αποτελεί καθημερινή πράξη και οδηγό μιας διαφορετικής ζωής, που θα συμπεριλαμβάνει όλους και όλες.

Συντελεστές:

Σενάριο – σκηνοθεσία – παραγωγή: Θεόφιλος Καλαϊτζίδης, Ιάσων Μπάντιος, Σταυρούλα Πουλημένη

Έρευνα: Ιάσων Μπάντιος, Σταυρούλα Πουλημένη

Φωτογραφία – μοντάζ: Θεόφιλος Καλαϊτζίδης

Μουσική: Σταμάτης Πασόπουλος

Ηχοληψία: Σίμος Λαζαρίδης, Ενές Αχμέτ Κεχαγιά

Μίξη Ήχου: Σίμος Λαζαρίδης

Επιστημονικός συνεργάτης: Δημοσθένης Παπαδάτος Αναγνωστόπουλος

Αφήγηση: Φούλης Μπουντούρογλου, Δώρα Νεστορίδου

Λίγα λόγια για τον συλλογικό τόμο, *Η Κανονικοποιήση του Ακροδεξιού Λόγου στην Ελλάδα - Φύλο, ΜΜΕ, Ένοπλες Δυνάμεις, Εκκλησία*:

Η έκβαση της δίκης της Χρυσής Αυγής τον Οκτώβριο του 2020 ολοκλήρωσε τη διαδικασία απονομιμοποίησής της που είχε αρχίσει ήδη, σε επίπεδο κοινωνίας, κάποια χρόνια πριν.

Ολόκληρο, σχεδόν, το πολιτικό φάσμα επικρότησε την καταδίκη της και οι πρακτικές της χαρακτηρίστηκαν πλέον εγκληματικές.

Ποια είναι όμως τα ιδεολογικά μοτίβα στα οποία στηρίχθηκε η Χρυσή Αυγή και ως ποιον βαθμό συνεχίζουν να υφίστανται και να αποτυπώνονται στην κοινωνία ακόμη και μετά το πέρας της δικαστικής της καταδίκης;

Ποια είναι η αντανάκλαση των ιδεών της στις αντιλήψεις του κοινωνικού συνόλου και ποιες οι ιδεολογικές προσλήψεις τους;

Και, τελικά, μέχρι ποιόν βαθμό διαπερνά ο λόγος της άκρας δεξιάς την καθημερινότητα και εμφιλοχωρεί σε στάσεις και απόψεις που σταδιακά κανονικοποιούνται;

Η μελέτη αυτή καταπιάνεται με ένα εξαιρετικά κρίσιμο και επίκαιρο θέμα το οποίο είναι η κανονικοποίηση του λόγου της ακροδεξιάς τόσο από επίσημους θεσμούς του Ελληνικού κράτους όσο και από την ίδια την κοινωνία των πολιτών.

Η ιδιαιτερότητα της συγκεκριμένης έρευνας συνίσταται στο ότι τα κεφάλαια που περιέχονται σε αυτήν έχουν συγκροτηθεί με αναφορά τους ίδιους τους λόγους των ανθρώπων που στελεχώνουν τους θεσμούς υπό εξέταση.

Συγγραφέας:

Συλλογικός τόμος, (Επιμ.) Ρ. Βασιλάκη - Γ. Σουβλής

Και τα δυο εγχειρήματα έχουν στηριχθεί από το Ίδρυμα Ρόζα Λούξεμπουργκ, Παράρτημα Ελλάδας.